

Referat

Møte om: SSBs årsrapport for 2016

Saksnr.: 17/1084

Tilstede: Fra SSB: Christine Meyer, Bjørnar Gundersen, Torstein Bye, Jørn Leonhardsen og Lasse Sandberg.
Fra FIN: Hans Henrik Scheel, Tina Engelsrud, Odd Kvalvik, Sigrid Russwurm, Paal Gjennestad, Håkon Tandstad, Pål Sletten og Tonje Lauritzen

Dato: 27.03.2017

Møteleder: Hans Henrik Scheel

Referent: tol

Kopi til: Statistisk sentralbyrå og Riksrevisjonen

Dagsorden:

- 1) SSBs årsrapport for 2016
- 2) Eventuelt

1. SSBs årsrapport for 2016

FIN inviterte SSB til å kommentere hovedpunkter fra SSBs årsrapport.

SSB redegjorde for at flere av *IT-prosjektene* som var omtalt i årsrapporten var avsluttet og vil bli overført til ordinær drift. I tillegg er to større IT-prosjekter igangsatt. Det første gjelder beregning av pensjonsformue, med delfinansiering fra ASD, og med forventet avslutning (og statistikkproduksjon) mot slutten av 2017. Det andre gjelder utvikling av en «el-hub» for strømpriser og forbruk.

SSB har gjennomført en *brugerundersøkelse* og gjennomført et brukertrackingprosjekt. Brukerundersøkelsen viste at brukere i hovedsak er fornøyd med SSBs virksomhet, mens brukertrackingen viste at SSB har økt trafikk på sine nettsider.

SSB har nådd målene sine for *aktualitet* på alle områder bortsett fra for årsstatistikkene. Det skilles nå mellom foreløpige og endelige årstall. Det er bra. SSB informerte om at de også planlegger å lage en aktualitetsindikator som korrigerer for at SSB må vente på registereiere før de kan lage statistikk. FIN kommenterte at en indikator som måler gjennomstrømningstiden i SSB kan være et nyttig supplement for SSB, men at departementet også framover vil tillegge den samlede produksjonstiden størst vekt. Det

gir SSB insentiv til å legge press på sine dataleverandører til økt aktualitet og kvalitet i leveransene.

SSB har nådd målet for *oppgavebyrde*. Samtidig pekte de på at kvaliteten på statistikk for oppgavebyrde er til vurdering i et eget prosjekt i SSB.

Også målet for *svarresponser* er nådd. Styret og SSBs administrasjon har sammenfallende vurderinger av utviklingen i svarresponser for frivillige undersøkelser. Det er fortsatt bekymring for lave svarresponser. Samtidig har statistikkbyråer utviklet gode avstemningsrutiner som bidrar til å kompensere for lav deltakelse. I tillegg øker stadig andelen selvadministrerte web-undersøkelser som har høyere svarrespons enn tradisjonelle undersøkelser.

SSB trakk fram at de har hatt et *kompetanseløft* de siste to årene, og andelen med høyere utdanning har økt. Samlet sett har antall årsverk økt de to siste årene etter flere år med nedgang. Det er begrunnet i behov for ny kompetanse, særlig på IKT-området. Oppgangen er midlertidig og i årene framover venter etaten en gradvis nedgang i antall ansatte. Det har vist seg enklere å finne rett kompetanse i Oslo enn i Kongsvinger. Det har også vist seg vanskelig å få tak i rett IKT-kompetanse på fagnivå, men vært noe enklere på ledernivå, og to nye underdirektører er nylig ansatt.

SSB er involvert i *internasjonalt utviklingsarbeid* og har tatt initiativ til å utarbeide en felles strategi for dette arbeidet sammen med UD og Norad. UD har sagt nei til å ha det formelle arbeidsgiveransvaret for personer på SSB-engasjementer i utviklingsland, men det er tett samarbeid og bistand fra UD på dette området. SSB opplever denne organiseringen som god nok. FIN har nylig overført dette ansvaret til UD for egne ansatte, og sa de kan ta opp med UD om dette også kan gjelde for underliggende etater.

FIN spurte om status for *økonomifunksjonen* og om oppfølgingen av Deloitte-gjennomgangen fra i fjor høst. SSB orienterte om etablering av en ny budsjettmodell og melder at de nå har økonomistyringen under kontroll. Det jobbes med å fullføre en økonomimodell som følger samme oppsett (altså periodisert regnskap). Det er ansatt en ny seksjonsleder for økonomi- og virksomhetsstyring som tiltrer 1. juni 2017. Det er ikke forventet at Riksrevisjonen vil ha merknader til regnskapet.

2. Eventuelt

i) FIN ba SSB kommentere arbeidet med *utleveringen av mikrodata* og RAIRD. FIN uttrykte bekymring for at utviklingen nå går i feil retning i form av økte køer og priser. FIN understreket viktigheten av transparens rundt utlånspraksis og prising av mikrodata, herunder likebehandling av eksterne forskere og Forskningsavdelingen. En nylig juridisk gjennomgang av praksisen bekrefter at det ikke er slike fordeler.

SSB pekte på at bl.a. sykefravær og behov for å overføre noen av ressursene til RAIRD-prosjektet, medførte at køen økte i 2016. Nå har den avtatt igjen og er om lag på samme

nivå som i 2015. Samlet sett har utleveringskostnadene økt noe, men variasjonene er svært store.

På spørsmål om RAIRD-prosjektet, bekreftet SSB at det var noe forsinket. Det ble avdekket en betydelig kostnadssprekk mot slutten av 2016 i prosjektet. NSD er prosjekteier, men overfor NFR står også SSB ansvarlig for prosjektet. Sammen med NSD har SSB replanlagt slutføringen av RAIRD og det er nå forventet avslutning mot slutten av 2017. SSB planlegger, sammen med NSD, å utarbeide prosjektsøknad til et RAIRD2-prosjekt, i størrelsesorden 120 mill. kroner. Det er lagt opp til at SSB skal være prosjekteier for RAIRD2. FIN stilte spørsmål ved om det var en hensiktsmessig løsning og ba om å bli holdt orientert om prosjektet og forelagt gjennomføringsplan/PID før søknad sendes NFR.

ii) På spørsmål om framdriften i *KOSTRA-prosjektet*, viste SSB til utfordringer med fornying av enkelte rammeavtaler, men at prosjektet er i rute. De sa videre at man i framtiden må vurdere endringer i styringsmodellen for KOSTRA, for blant annet å bedre sammenhengen mellom bestilling av nye indikatorer og kostnadsdekning fra brukerne. FIN sa at dette spørsmålet bør utsettes så lenge det aktuelle prosjektet pågår.

iii) SSB trakk fram utfordringer knyttet til nytt *befolkningsregister*, der ny innhentingsmodell medfører at SSB må legge om deler av skattestatistikksystemet og påføres en merkostnad. Det er satt i gang et kartleggingsarbeid.

iv) SSB trakk også fram behovet for en rolleavklaring rundt arbeidet med *FNs utviklingsmål*. SSB pekte på at i mange andre land synes dette i større grad å være koordinert av statistikkbyråene. FIN viste til tidligere møte, og understreket at ansvaret for rapportering på delindikatorer er fordelt i de ulike fagdepartementene. Det legges opp til en samlet framstilling i nasjonalbudsjettet, og det er lagt opp til at FIN vil trekke inn SSB i dette arbeidet.

v) SSB orienterte om arbeidet med *flyktningsstatistikk*, der de er involvert i å utarbeide en håndbok som bl.a. skal levere tekniske framskrivninger av flyktninger og av internt fordrevne. Prosjektet er i stor grad drevet fram av FN med støtte fra Eurostat.

vi) FIN viste til rapporten fra utvalget som har vurdert SSBs *forskningsvirksomhet* og ba om en orientering om oppfølgingen av denne. Departementet understreket igjen at virksomheten ikke bør foreta større endringer som foregriper statistikklovutvalgets arbeid og tilrådinger. Samtidig må SSB sikre at kvaliteten på og leveranser til Stortinget og departementene, herunder at leveranser i hht. modellkontraktene ikke svekkes som følge av evt. omorganiseringer. FIN stilte spørsmål om (mikro)modellutvikling vil bli skadelidende ved en evt. flytting til statistikkavdelingene, bl.a. som følge av problemer med rekruttering. SSB svarte at det like godt kan være motsatt. Det er ikke tatt noen avgjørelser mht. flytting av modeller og at plassering av modellporteføljen vil bli diskutert med departementet før det blir besluttet.

Prinsippnotatet fra administrerende direktør har vært på intern høring i SSB og vil bli tatt opp på styremøte 26. april.